

Ferdinandy György

A PÁRIZSI PAPA

A francia lány, akit kinéztem magamnak, jó családból származott. Jövendőbeli anyósom a város leánygimnáziumát vezette, ami – mondanom sem kell – jelentős társadalmi státusz volt. Ő intézte közös dolgainkat, a házasságunkkal kapcsolatos részleteket. Olyannyira, hogy valami sokáig elkerülte a figyelmemet. Szóba se került ugyanis, hogy ki volt Clo édesapja. Amíg csak rá nem kérdeztem. Clo még nem töltötte be a tizennyolcadik évét, és ebben a korban a menyasszonynak apai engedélyre is szüksége lehet.

Kiderült, hogy anyósom nem özvegy. És hogy a jövendőbelimnek Párizsban édesapja él. Aki ráadásul tanár a Sorbonne-on.

Hát erről eddig senki sem beszélt nekem.

– Írjál neki! – kértem a lányt, és ő vállvonogatva felelt:

– Alig ismerem!

Postafordultával megérkezett a válasz. Párizs ötszáz kilométer Strasbourgától, a borítékban a feladó mellékelte két vonatjegyet.

Útközben Clo elmesélt néhány gyerekkori emléket. Mire befutott a Gare de l'Estre a vonat, az, aki várt ránk, számomra sem volt már teljesen idegen.

*

Furcsa fiatalember lehettem. Most utólag így képzelem. Franciának és írónak képzeltem magam. Akinek járt minden elismerés. Körülöttem akkor még ünnepelték az ötvenhatos fiatalokat. Most, a Gare de l'Esten ért az első meglepetés.

– Rám ismertél? – kérdezte Clo a ránk várakozó szemüveges, hatvan év körüli urat.

– Rád! – felelték neki. – De ezt itt melletted nem ismerem.

A francia baloldal nem ünnepelte a budapesti forradalmárokat. A szocializmus sírásóit! Tudtam, de most találkoztam először vele. Beültünk a parkolóban várakozó Panhardba.

– Ne törődj vele! – súgta a fülembe Clo. – Apám kommunista. Nem szereti a magyarokat.

Keresztülhajtottunk a városon.

- Az én apám is az! - válaszoltam. - A tagsági könyvét még Bécsben égettem el.

- Miért? - kérdezte apósom. - És hogy került magához?

- Nekem adta - feleltem. - Nem volt más útlevelem. Bedobtam a kályhába, amikor a fasiszták átkutatták a menekülteket.

Versailles még fél óra autót Párizs után.

- Apád mivel foglalkozik? - folytatódott a vallatás.

- Orvos volt - feleltem.

- Volt? Negyvenötig?

- Amíg csak agyon nem verték a nyilasok.

- Ellenálló volt?

- Zsidókat mentett - feleltem.

Mindeddig még a jövőbelim sem ismerte ezeket a részleteket.

*

Csinos villa előtt állt meg a kocsis. Korán lefeküdtünk, kimerített a tízórás vonat.

- Apád ellenálló volt? - kérdeztem. *Résistant?*

És menyasszonyom megint csak azt felelte:

- Nem tudom.

A múltból apósom keveset beszélt. Egy este váratlanul egy hegedűt emelt le a könyvespolcok tetejéről. Némán hallgattuk. Ez is a magányos párizsi édesapához tartozott.

Nem sokat értettem az egészségből. Odahaza, nálunk, összetartottak a családtagok. De hát azóta elolvastam a huszadik század francia történezeit. A világháborút. A franciákat és a németeket. Mindez csak így utólag jut eszembe.

Párizsban gyorsan teltek a napok. Apósom még a polgármesteri hivatalba is elkísért. Az egyik este én is elmondtam, hogy miért tört ki a felkelés Budapesten. Emlékszem, az emberarcú szocializmusról beszéltem. Nem volt könnyű dolgom. Keresnem kellett a szavakat. Úgy éreztem, sikerült megvédenem 56-ot.

Kint, a Gare de l'Esten Clo édesapja a búcsúzkodáskor már úgy ölelt magához, mint családtagot.

- Mit gondolsz róla? - kérdezte Clo a vonaton.

Megmutatott egy borítékot. Én havi negyven frank ösztöndíjból éltem, apósom pedig közös költségeinkre egy kisebb vagyont, ötszáz francia frankot adott.

Strasbourgban aztán ismét az igazgatónő vette át a hatalmat. Eldöntötte, hogy hol és mikor lesz az esküvőnk. A tanév végén, természetesen. Arról, hogy értesítsük vagy meg is hívjuk a párizsi apát, szó sem lehetett.

Ölélés, 1999
(17 x 15 x 6 cm, bronz)